

P A T R O N A T
D'ESTUDIS HISTÒRICS
D'OLOT I COMARCA

(Annals 1996-1998)

p. 99-130

*Rodalies
d'algunes
parròquies
de la Garrotxa*

Josep M. Marquès

El document que presentem ens sembla un testimoni geogràfic de primer ordre. Es tracta d'unes deposicions testificals sobre els límits entre algunes parròquies de la Garrotxa i de la vall d'Hostoles. L'intent del bisbe de Girona, en reunir-les, era de prevenir discussions sobre drets delmers, en llocs on les demarcacions podien ser discutides. Llegit avui, ofereix la imatge d'un mapa verbal i d'un aplec de toponímia. Cert que de vegades s'hi refereixen límits poc permanents, com són arrabassades, palomeres i possessions, però la majoria dels límits assenyalats són fronteres naturals, com rius i colls (preferits a les muntanyes), camins i fonts.

L'aplec és d'interès per a l'onomàstica, per a la geografia històrica i fins per a la filologia; les grafies antigues dels noms poden conduir més d'una vegada cap a la constatació de noves etimologies. Per exemple, el coll de Gondreu, avui pronunciat Condreu. L'oferim als especialistes, segurs que hi podran fer collita, i per això ens hem limitat a transcriure'l i a dotar-lo d'un índex de topònims.

ADG, c. 5, núm. 25: *Denuntiationes decimarum de anno 1502* (realment, 1568-1569).

Les Encies (f 85v = 102v).

Quant en las affrontations son en possessió de rebre lo delme, comensant

a mix de la casa del mas Suibes qui és miger ab dita parrochia de Encias y de St. Esteva de Llèmena, y tira per la sumitat de la serra fins ab lo torrent de Castell d.Azens, y devalla per lo torrent avall, prenent lo torrent del mas Oriol, qui resta en la parrochia de Encias y arriba en lo camí real qui va de St. Faliu <a> Amer y en la ribera de Amer, y puja ribera amont fins al capdamont de las Mijanas fins en lo lloc anomenat Mescla las Aiguas, que se ajunta la riera de Cogols ab la riera de Amer, aont ha una fita en lo quintà del mas Jonquer de les Planes, en la terra anomenada Pla çes Trias, y prop de aqui dexa unas terras són en mix de las dos ayguas, anomenat Boxeres den Jonquer, ahont ell dit. Sor. Olmera no sap aver cullit delme refferintse.n als actes de Jonquer, ell emperó mestre Vila diu hi ha cullida primícia, los altres asseriren remetre.se.n a la veritat, après lo dit delmar de les Ancies passa a las Passeres de las Mitjanes y munta a unas fexes ermes y altres cultives y un canamar de dit Jonquer y més alt ab unas terres de dit Sor. ab les terres anomenades ces Vernedes y ab lo camp anomenat de Pujadella y ab un camp anomenat de sa Boxeda, com dividex ab marge y trenca un camí corrible y va al cantó de la basa del mas de la Coromina, lo qual vuy és de les Planes y antigament se diu /f 86v/ era de les Encias, y pren las feixes són vora l.aygua hont passa lo camí públic y va de las Planas a Gerona, y torna al lloc desús dit, anomenat Mesclant les Ayguas y pren una ribera anomenada de Regolts y Riu Fret fins al lloc anomenat del Torrent Mal y torna anar per la dita ribera de Riu Fret y va dret de dita ribera fins a Mas Cladera prop la resclosa del molí anomenat de Solerats que té vuy y de aquí sen puja per los marges són dels masos Cladera y Cussí y puja per dit lo Serrat és entre los masos Cossi y Cladera fins an la summitat de la serra en lo camí real qui va de St. Feliu de Payarols a Gerona tant com se estenen las terras del mas Cossi envés ponent y serts, y devalla en un molí den Clota fins al marge de la bassa y conforma lo camí que fan los de la casa de Clota de parrochia de Cogolls y los de las Encias, y munta per la serreta per hont devallen los de las Encias per anar a dit molí fins al ayguavés del serrat, y de aquí puja per lo serrat amont fins al cap del puix anomenat Oriol, y de dit puix tira tot lo ayguavés fins al puix den Proenca, de parrochia de Cogolls, y passa per lo ayguavés

tota la serra fins a la summitat prop del veïnat de las Medas, y passa segons se diu a serra de Concas y tira fins a coll de Portell per tot lo ayguavés y passa fins al cap del Puix anomenat sobre coll del Gaix y devalla per lo serrat qui és a la part de tramuntana ab la vinya del rector de las Encias predit, y pren lo aiguavés fins a la creu del coll del Llac ahont és lo camí real qui va a Gerona y baxa per tot lo lloc anomenat de Cascaler fins a les fontetes dels Bollidors y aquí pren lo torrent de la Font dels Bollidors per lo torrent amont fins al mas anomenat de la Mesó y anun puix gran qui és sobre del mas Suybes a la part de tramuntana, y de aquí per lo aiguavés torna a dit mas de Suibes. Es emperó veritat que y ha una pessa de terra dins dites affrontacions, prop e demont del molí de Vilamala, qui són dos camps e duas fexes, ahont lo arater del mas Vilamala pretén lo delme esser seu, y també y ha un camp anomenat Coromina de Rostinyada, lo qual posseex en Pla de la parrochia de las Planes y té sembradura dos corteras ho cerca, que lo rector de las Planes preté ésser sua la primitia // 87/ y delme, y ell dit rector de les Encias preté ser seu, rametent se.n als actes.

Les Planes (f 87v = 104v)

Lo delmar de dita parrochia, de la part de mix dia pren principi ab la ribera de Amer y se.n puja per lo torrent antigament anomenat de Grunula, qui ara.s diu de Puja Guiran, y puja torrent amont fins a Partes que és al capdemont de dit torrent, y de qui se.n puja fins al grau major a la summitat de la rocha, y tira tot lo ayguavés fins juncta la font anomenada de Malla, no arribat del tot a la font, sinó en la partió del dit Sor. Olmera y Xuriguera en les terras del mas de Malla, y devalla per dita partió avall fins arribar a la Palumera del Xuriguera de Coll de Martra, y de aquí discorre abaxant per lo quintà de la Rovira conforma a la partió qui és entra dit Sor. Olmera y Xuriguera fins una vessana més avall del camí vell qui anava de la Xuriguera a la iglesia de St. Pera, y baxa trancant per una artiga antigament feta per Salvi Viladecans alias Boscharó en las terras del mas Abeurador, y discorre fins al toreggay (*sic*) de la font de la Rovira, y aquí en un cap de marge

trenca y passa per lo soldevall del quintà de la Rovira, de parrochia de Sant Pera, com divideix un rec, y /f 88/ devalla fins en lo camí qui passa pel sol de las Gemenes y passa al sol de Maselus qui és del mas Vedruna, y passat lo torrent pren per un asqueix de rocha amont axí com dividexen les terras de la Chavallaria de las Planas de dit Sor. Olmera ab las terras de dit mas Basalus y arriba en lo torrent de Basalus ho de Montfullà, ahont ha un camino sobre de la Gixera, y aquí passa per las terras ho partió del mas de Costabella ho mas de Montfullat, restant lo mas de Costabella a la parrochia de las Planas, y Montfullat y la parrochia de Sanct Pera, discorrent per dita partió fins arribar en un altra torrent com se dividex ab en Simon, y aquí se segueix la partió den Simon qui són las terras del mas Riba ab las terras del mas Camps, restant lo dit Simon a la parrochia de las Planas y los Camps a la parrochia de Sant Pera, y de aquí se.n puja tirant fins al torrent de Llenses mes baix de las Fontetas y de aquí enfora fins a la ribera de Amer, y trenca la ribera més baix de.n Duran en una possessió qui és den Carrera, anomenat Camp de Sant Feliu, y de aquí se.n puja per un marje de dit camp y discorra per la paret amont de Sanct Feliu, discorrent per la part de tramuntana, y arriba en lo camí qui vé de Sanct Feliu a la<s> Plana<s>, y trenca lo camí y passa en un marje gros qui és sobre el camí real qui va de Sant Feliu a Girona y és dejús lo castell d.Estoles y aquí se.n va per un marje gros fins al collet de la Clota, de part desús al camí, com parteix ab en Torrat, y aquí gira lo aigua-vés fins al coll ça Batayola, que són terras del dit Plana y de aquí tira per una mota qui divideix las terras den Cos ab las terras del mas Tarrat o mas Tarrats ho Pineda y va axí en la font hont en Cos acostuma pendra aigua, y aquí entra y segueix lo torrent anomenat de Moyasolas, y aquí passa en lo camí qui va a Amer fins al mas Cussí, y del mas Cussí pren fins als caps dels marges tirant fins a la resclosa de Vilamala passant per Riufret tirant a la volta de Riufret fins arribar al fons de dit Gorc de Santa Margarida.

Cogolls (f 89v = 106v).

Quant à las afrontassions verament no porian dir de la parrochia fins

ahont arriben, sinó que se.n remetent a la veritat, be que se pren lo delme de Cogolls y lo rector la primitia tant com duien los ayguavessos de las montanyes dins les quals és dita parrochia, per a la part de mix dia tota la eretat de Clota fins a la resclosa del molí del mas Clota y prop lo molí de Vilamala y fora los ayguavessos pren las terres del castell y del mas Valls en sarta part, de que se.n remetent als actes den Valls, y en lo veinat de les Medes fins en certa partio de un camp anomenat de Riba Cardosa, qui és de dita parrochia y passa a la polumera de.n Tura de Sant Aniol, y puja per lo torrent anomenat de les Canals y passa y fina al pla de Llinàs ahont affronta ab la parrochia de les Encies, y en la part de certs (*sic*) sobre dels masos Stenyol de Mont puja fins al coll de Llifreu, y après, fins al coll del Port, y tira fins al coll de Penosa, y del coll de Penosa tira al puix sa l'Archa, de qui enfora verament no porian dir ahont trenca fins arribar a les Medes, remetent.se.n de tot a la veritat y als actes, si ni <h>a, bé que el puix ças Arques arriba al coll de Hortau, tirant fins al morral de Balló qui és devant lo mas Ventós, passant la serra envés lo mas Plana, passant sobre lo mas Plana axí com diu una rocha que hi <h>a en una artiga feta novament.

Sant Iscle de Colltort (f 90v = 107v).

Prenent principi en la sumitat de la serra de Colltort, ahont vuy ha una creu, se.n puia per mix de la serra, restant lo ayguavés de part deçà en lo delmar de St. Iscle fins sobre la font de Font Pobre, y de aquí tira a la collada de coll çà Reya, y tira al puix çà l'Arca, restant sempre l.ayguavés a dita parrochia, y de aquí va al coll çà Panosa y discorra fins al puix den Port, y de aquí va al puix de Cros Subirà, y de aquí tira al coll de Llafrenca y va fins al puix çà Bona, seguint sempre l.ayguavés, y devala al coll çà Rola y va al puix dit Padragós, y de aquí va al puix del Rostoll y discorra fins al puix Masquaró, y de aquí devalla per un serradet avall fins en lo pas de la ribera que ve de Codolos, e discorra fins al capdamont del camp de la Rovireta y sen va per un regataiot fins al serrat devant Serarols, anomenat Coma Galí, y de aquí puia a la serra ahont y ha una artigua de.n Pla, y va a Coll de

Fàbreguas, y de aquí tira al puix de Rocha Uberta, y de aquí devalla a la serra dels Bachs y devalla en unas terras anomenadas ça Sota que són de ell, dit March Padrosa, ahont ha un marje qui trenca y devalla a la ribera de Malvoleny, restant les çotes de la parrochia de la Pineda, y de dita ribera puia per una llinda de rocha fins a un puix de Coll de Bat, y de aquí tira tot serra amont, fins arribar en la serra, ahont trenca ab lo terme de les Preses, prenent sempre lo ayguavés, y de aquí tira per la summitat de la serra fins al castell de Colltort, prenent l.ayguavés, y devalla fins en la dita collada de Colltort ahont és dita creu ab lo camí real qui va a Sta. Pau y Olot.

Sant Feliu de Pallerols (f 92v = 109v).

Prenent principi dita parrochia de part de mix jorn lo delmar ho parrochia comensaria en la ribera de Amer, an un torrent anomenat de la Carrera ho del Llances, e puia en unas terres del mas Vilar y mas Carbonés de la parrochia de Sant Pera, bonament no sabria dir fins ahont arriben lo delmar, bé és ver que tot lo mas Boxeda resta en lo delmar de Sant Faliu, y de aquí se.n puia y lo delmar de St. Pere abaixa ab una llengua fins en una feixa del marge ahont ha una grossa olivera qui és en lo quintà del mas Cesquer vell, qui ara és tot enderrocat i és sobre lo mas nou Cesquer que ell dit Cesquer posseeix y per esser terra bosquosa no podria dit Cesquer ni altres dir fins ahont arriba, sinó que pren totes las terras del mas Rovira prenent una artiga nova, passant primer sobre unas terres del mas Torra qui.s diu ser del mas Squarnit y de la Coromina, que ell dit Cesquer, qui té setantasis anys ho serca ha vist conroar y rebre lo delme per lo senyor del castell de Hostoles com ha delmer de St. Feliu de Payarols rebia lo delme; y puia prenent tot l'ayguavés per una serra de la serra més enllà de la parrochia de St. Pera fins a la feixa més baxa de la coma de.n Carbonés tant com ella se estén, restant dita feixa al delmar de Sanct Faliu y la resta a la part de mont del delmar de St. Pera, y de aquí vé a tirar al torrent anomenat de Rocha Alba, prenent totes les terras del mas Rocha Alba dins lo delmar y parrochia de Sanct Faliu amb una llengua qui és prenent de dita feixa de terra més baixa de dita vinya

fins a un torrent anomenat (*blanc*) qui és lo primer més enllà de dita feixa envers mitjorn y parrochia de Sanct Pera y del torrent de Rocha Alba puia a la sumitat de la serra y divideix lo bisbat de Vich y de Gerona, restant lo aiguavés en lo bisbat de Gerona tirant sempre fins al Puix Cugul juncta de un altra puix anomenat Gondro, devellant sen e prenent tota la plana anomenada de Gratallops ara, antigament Planella /f 93/ qui és sobre lo torrent anomenat ça Mola, discorrent fins en una gran rocha ahont se pren lo camí que puia al coll de la Garganta deiús lo prop y en vista de la font del mas Coll de Pruit, del bisbat de Gerona, y de aquí se.n devalla prenent lo torrent y arriba en unas palomeras dites den Torró que vuy té n. Albert de Sant Esteve de Bas, discorrent per un serrat avall com ja està atermenat fins a unas pollumeras de.n Buada de Sant Steve de Bas, y de aquí, llinia tirada va en un torrent confrontant ab un altre torrent anomenat del Baquets, y de aquí tira fins a la serra de sobre Mont e passa bon tros serra avall y pren lo torrent de las Feus, qui arriba a la ribera anomenada de Amer sobre del mas Llapart prop lo mas Sanctacília, restant lo mas Sanctacília en la parrochia de la Pineda, e de aquí va riera amont fins a la creu de Collell, y de aquí dexa la ribera i puia per un serrogay amont qui afronta a certs (*sic*) ab lo camp Parer que vuy posseeix en Coll de la Pineda fins a la creu de Puialt, y de aquí pren per la serra amont restant lo aiguavés fins a la serra més alta sobre al mas Pujol de la present parrochia, e davalla serra avall fins en una creu qui està sobre lo mas Pujol o en lo camí real qui va a Santa Pau ho en los masos Estanyols.

Sant Pere Sacosta (f 94v = 111v).

Que ells són tots jóvens en dita parrochia, e quant en les affrontations del delmar segons diu llur concientia és de esta manera, ço és en la serra qui divideix lo bisbat de Vic ab lo bisbat de Gerona y après tira dimidiant ab lo delmar de St. Faliu passant en un torrent juncta del mas Devesa, qui és del delmar de Sant Feliu per baix i tirant a la parrochia de les Planes y fins a Sant Martí no.u porian dir ells testimonis, per ésser jóvens, ni tampoc hi

<h>a altres parrochians qui u pugan dir, remettent.se.n a la veritat, y ell dit rector, qui diu no ha un any té dita rectoria e fent.se ho volent mostrar més clarícia, fonc vist un llibre manual de l.any mil tres cents coranta y un en la notaria de Hostoles, en lo qual llibre, en full xexanta y set és la donatió feta per la noble Biatriu bescomtessa de Rochaberti, senyora dels castells de Cabrenç y de Hostoles, ab lo qual diu fa donatió a Nostro Senyor Déu y a la yglesia de Sanct Pera çà Costa y a dita rectoria de tres parts del delme las duas, axí com afronta dita parrochia, de sol ixent en los termens de parrochia de St. Christophol de las Planas, y envés mix dia, en la parrochia de las Planas y de Sant Martí de Cantallops, envés ponent sobre la rocha de Lletió, y a certs, a coll de Gondreu y en la serra Deveses, axí com l.aigua vesa enves horient, e a certs, en la part y termens de St. Faliu de Payarols.

Sant Miquel de Pineda (f 96 = 112).

Que comensant lo delmar de dita parroquia a la resclosa de Payarols, ha hont ha un torrent, y puja fins en la summitat de la serra de Bas, y de aquí seguex la serra fins al coll de Terrús, prenent l.ayguavés, y de coll de Terrús pren l.ayguavés y tira fins al coll de Bas y puja en lo pug un poch més alt de Coll de Bas y tira fins en lo camí que va de Sant Iscla ha coll de Bas, y devalla a par<t> de Robias en lo torrent y passa al prat del Collell tant com diu lo ayguavés serrat amont y puja al puig de Vulturellas y vé a coll de Fábregas y va al puig de Timoneda sobre lo mas Sararols conforme la partio de Pla y Sararols, y devalla serrat avall de Comagalí y pren per lo mix de un comallaret avall y baxa en lo camí que va de St. Faliu a Sararols rec avall fins al cap del camp de la Rovireta, entrant en lo camí real y en la riera de Golba ho Santiscla y tira riera avall fins al pas al sol de vall del camp de la Riera, y de aquí puja prenent un mas den Salamijana que té na Coll, qui.s diu mas Oliva, que és de la present parrochia, y puja serrat amont fins al puix de Cagafajas, y torna a girar serrat avall, prenent l.aigavés fins a la creu de Pujalt, y devalla torrent avall per lo bac de cassa Parer arribat en la riera de Amer, y va riera avall fins a la susdita resclosa.

Sant Quintí de Bas (f 96v = 112v).

Les affrontations del delmar són de aquesta manera, so és que afronta a sol ixent ab lo camí real qui va a Barcelona y arriba en un torrent anomenat de la Plana, qui vé del Mercadal, y puia se.n fins encontrar las possessions den Rovira, trencant lo torrent ho migensant les possessions de dit Plana /f 97/ fins arribar ab las possessions den Rovira y torna ab les possessions de ell, dit Mercadal fins al bosc; és ver hi <h>a una pessa boscosa qui té dos jornals ho serca qui és del mas del Compta de parrochia de Sant Steva, y del bosch tirant a ponent arriba ab en Comelles de parrochia de Junetas en un collet, lo nom del qual ignoren, y de aquí tira trencant les possessions de dit Comelles y ell dit Mercadal com trenca un serrat ho ayguavés fins a encontrar una possessió de ell, dit Mercadal qui és de parrochia de Juanetas que fou dels Amalrich, e torna aquí matex trobar dit Comelles; bé és ver hi <h>a una pesseta al mix qui fou de.n Vila de Juanetas que posseex ell, dit Mercadal, y devalla en unas otras possessions que ell dit Mercadal té, qui són de parrochia de Juanetas migensant camí públic qui vé de Juanetas a Sant Steve, y de aquí torna encontrar possessions de dit Comelles migensant un marje, e tira fins en una pessa de terra qui és den Calm de Sanct Steve, y de aquí tira e torna al camí real qui va a Barcelona dalt dit.

Sant Esteve de Bas (f 97v = 113 v).

Que comensant lo delmar de la parrochia de St. Esteve Çalull al coll de Bas, qui seria casi a sol ixent en lo camí real qui va a Sant Feliu de Payarols, se.n puja a Coll çes Vinyes y se.n puja al Puix Blanc prenent l.aiguavés y tira al coll del Vic y puig ça Creu y devalla a coll de Terrús, prenent tostemp l.ayguavés, y de aquí per la serra enllà tira fins en un coll anomenat çes Arques y aquí deixa la parrochia de Pineda a la part de sol ixent y encontra ab la parrochia de Sant Feliu de Payarols, restant St. Feliu a la part de sol ixent, y tira fins a la serra anomenade del Bronçes prenent l'aiguavés, ço és que lo ayguavés divideix las parrochias, y de aquí se.n devalla per un torrent

avall que discorra en temps de pluje, affrontant ab las terras del mas Llober, que resten a la parrochia de St. Feliu, y de aquí passa pujant per un serrat amont fins al soqual anomenat den Buada, y de aquí sen puja fins a la plana de Gratallops sobre lo torrent anomenat ça Mola, y de aquí puja per lo torrent amont y puja affrontant ab lo peu de la artiga den Garganta de Pruit, y puja per lo aiguavés com divideix las rochas y tira per ditas rochas enllà, ço és que lo dejús de la rocha és de la present parrochia, y arriba en lo camí real quí va a Barcelona en una creu de pedra és en lo dit camí, y de aquí torna seguir, tirant per lo peu de ditas rochas, ço és //f 98/ que las rochas dividexen fins a la pujada de Toronell, y va seguint la rocha fins al pujant del pas de Rocha Feliu, y va al torrent de Pebernat y puja per dit torrent de Pebernat fins a la rocha de la tosa més alta, y va seguint la rocha fins a la schayola de la tosa més alta y de aquí devalla fins a la tosa més baixa y va axir al puix anomenat Morral de la toseta, y de aquí se.n devalla, prenent tot lo ayguavés, fins a la Creu del Fumals y devalla serra avall fins al cap de mont del bosc de Mercadal y den Rovira migensant lo ayguavés fins arribar a les Llaurons y devalla per lo torrent avall fins al camí real, en lo pas anomenat del Riure, y tira per lo camí real fins a la riera de Borina en lo passant, y tira per lo camí fins al cap de la feixa de Malamort, que vuy posseeix en Benús de Juanetas, y de aquí se.n devalla per un marje avall anomenat las Maneguas, que són den Comes de Juanetas, fins arribar a la riera de Fluvià, y devalla riera avall fins al Pas Ample, arribant fins a Bullidura; és ver hi ha una feixa abans de arribar en lo rec de Bullidura que posseheix en Cros deçà de les Preses, la qual feixa és del delmar de Sanct Privat, y del passant de Bullidora sen puja rec amunt fins ahont neix la font de Bullidura y sen puja ab la sommitat del puix de Morrià, y aquí afronta ab las Preses, y de dit puix a Rocha Ballera y va a Puix d'Alguer com divideix lo ayguavés, y tira per la summitat de la serra fins arribar a Malvollenya, en un puix, y davalla fins arribar a Coll de Bas.

Puigpardines (f 99 = 115).

Comensant las affrontations del delmar de dita parrochia de Puigpardi-

nes en lo sol ixent, afronta ab lo riu Fluvià y tira Fluvià amont fins encontrar la parrochia de St. Steve a la part de mitjorn, migensant una via pública vulgarment dita de las Maneguas, y de aquí se.n puja trencant ab la parrochia de Juanetas axí com diu un serrat dit de Rubió, muntant axí com diu lo ayguavés fins al puig ça Creu, y munta fins al coll del Forn tot lo ayguavés, y après tira fins als bacs de Sanct Privat, devallant al Fontanils, qui són de Sant Privat així com diu lo ayguavés, tirant per una serra avall, restant las aretats de Fontanils y Vilanova en la parrochia de Sant Privat, fins a baxar en un torrent anomenat de Regibert, discorrent per dit torrent avall fins al flum de Gurn, migensant una pessa possehex en Massegur qui és de parrochia de Sant Privat, y tira per dit flum de Gurn avall fins arribar al torrent de Tirabous; és ver juncta la casa del mas Albert per no arribar lo flum de Gurn al mas Albert se trencaren juncta dit flum una pessa de terra qui és de la present parrochia que pot tenir dos jornals ho cerca, restant dit mas Albert en la parrochia de Sanct Privat; e de dit torrent de Tirabous e va fins a una possessió del mas Albert antigament anomenada Ricau de Vadella, que és de parrochia de Sanct Privat, migensant un ponterró, y de aquí va dividint ab la parrochia de St. Privat per unas possessions de terres que bonament no porian dir los noms fins arribar en lo dit riu de Fluvià a solixent.

Joanetes (f 100v = 116v).

Lo terma del delmar de dita parrochia de Joanetas pren el principi en lo camí real prop el capdemont de la feixa de.n Pendis, y segueix tot lo camí qui va a Sant Cantí (=Quintí), y trenca de part deçà St. Cantí en unes feixes den Marcadal seguint un marge, y puja tot dit serrat amont fins al cap del bosc den Marcadal prenent tot lo ayguavés fins a pujar al fumar y toseta com en la rodalia lo dia present feta per los de Juanetas (*sic*), la qual nos és stada legida, se conté y aquí seguex las rochas, no sabem si són las més altes ho més baxes, y va axí a Coll de Branchons ahont trenca lo bisbat de Vich y Gerona, e pren tota la serra de Coll de Brachons o Sant Corneli prenent tot l.ayguavés deçà en dita parrochia de Juanetas y aquí va prenent tot lo aygua-

vés per las rochas enllà fins arribar als Castelletes o Rocha de Castelletes e tira fins a la serra del Puig sa Creu, y de aquí se.n devalla prenent lo ayguavés tot serrat avall fins a la casa del Robió, y de aquí parteix un carrer a la porta del mas Robió, lo qual carrer va axir ab altre carrer qui vé de Coll de Brachons a Olot, y torna axir al cap de la feixa del pendís en la primera affrontatió contenguda.

Sant Privat (f 101v = 116v).

Prenent principi a la part de sol ixent en la parrochia de les Preses, e arriba fins lo camí real que és sobre la casa del mas Fluvià, y de aquí va per lo camí real fins en lo lloc anomenat Bullidura; és ver hi ha un camp de baix lo camí real qui és de Salvi Bertran de las Preses qui pot tenir set ho vuit jornals, qui és de la parrochia y delmar de les Preses y un altre camp qui és den Cros qui té cerca dos jornals qui és de dit delmar y parrochia de las Preses. Y de dit lloch de Bullidura, en lo qual lloch passat lo rec de Bullidura ha un camp qui té quatre jornals ho cerca, qui és den Cros de las Preses y és de la present parrochia y delmar de St. Privat, y segueix lo dit rec de Bullidura fins arribar a Fluvià, y segueix.se Fluvià avall fins al cap de una fexa den Portella, en la qual hi ha un torrent anomenat Gorrans, qui vé de parrochia de Puigpardines y passa en un pontarró qui és en un camp de ell, dit Bartomeu Albert de sant Privat, lo qual pontarró és en lo torrent anomenat de Tirabous, y de aquí va torrent avall fins al flum de Gurn, y torna.se.n per Gurn amont fins afrontar ab lo torrent de Regiberta, exceptada una pessa de terra la qual posseeix vuy Bartomeu Albert, y és de parrochia de Puigpardines, y de aquí sen va torrent amont, trencant la parrochia de Puigpardines serrat amont fins en lo mas anomenat Fontanils, y de aquí ix al puig de Vilanova y munta en lo pla dit ças Falgueras com diu lo ayguavés y puja a Sanct Corneli y al Puig çà Calm, affrontant ab Manter, passant al dit Manter y va al coll de Sant Bartomeu com diu lo ayguavés y va axí al Puig de Calvell y a les Scampades, prenent las Scampades fins a Coll de Ciuret com divideix la serra y va axir al Coll de Camorta y va discorrent per lo torrent de

Aigabella fins al Gorg Negra qui és sobre lo pas de Reffer, y tira per uns singlas enllà fins /f 102/ ha un torrent qui devalla a la hera dels Llendurs y munta serrat amont fins als singles del reix dit dels Homens Morts, y de aquí va axir seguint lo singla sobre lo col ça Formira y vase.n serra enllà fins al coll de Passarella, ahont affronta ab Ridaure, y de aquí ix al coll de Llinya prenent lo ayguavés fins al lloc anomenat la Rauba, y devalla per lo aiguavés fins a Coll Tinyós, y de aquí tira per la serra fins a la Font Adral, e aquí, essent en dita font Adral per major verificació de las afrontations feran los susdits ostensió de un acte autentic a quatorze de las kalendas de abril, any mil tres cents deset feta en la notaria de Bas qui és del delme reb lo priorat de Puigpardines en dita parrochia de Sant Privat, en lo qual acte Terrús del Mayol, Baranguer de Castellet y Arnau de Vilanova y Ramon de Puigpardinas cavaller consenten e diuen que afronta ab dita font Adral y va a las fexas den Quintana y tira sobre las Arcedas com diu una riba qui passa sobre ditas Arcedas com en vall parteix fins a la feixa den Saret e devallase.n al camp del balle de la Pinya qui és davant den Solà de Canaderas, y va a finir al flum de Fluvià, y de aquí se.n puja Fluvià amont fins allí hont entra Fluvià vell.

La Pinya (f 103 = 118).

Las affrontations de la parrochia de la Pinya ab la sufraganea de St. Juan dels Balbs, segons se conté en una rodalia antiga de un compta de Basalú qui diu dona un quadre de terra ahont vuy és dita parrochia ab sa sufraganea, e diu afronta a sol ixent ab la serra de Olot, part ab en Collell, y après afronta ab Cudella y ab mix dia ab lo flom de Fluvià y part ab Tinyosell y part ab las portalleres den Farrarons e va disorrent per envers ponent fins al serrat den Boschà y puja serra amont fins a Coll Tinyós, prenent lo aiguavés, y puja a la serra més alta de la Rauta y anant vers certs, ab la serra de Ridaura y devalla se.n serra avall per lo mix de dita serra prenent tot lo aiguavés fins a la ribera de Ridaura y segueix dita ribera fins a la Creu del Cabiach, y de aquí puja tota la serra fins a Coll Ruff, y puja seguint tota la serra.

Les Preses (f 104 = f 119).

A sol ixent, ab la baronia de Santa Pau ha un terme qui és ficat un poc més enllà del mas Teix de dita parrochia de las Preses, y devalla envers cerç fins lo peu del puig Cabrioler qui és en la entrada del bosc de Malatosquera, e tornant envers mitjorn per una serra amont, arriba fins al puig anomenat Roquellade, qui és de una serra de Malvolenya, y partint de Rochallade envés ponent, seguint tostemps serra serra, arriba fins al Puig d. Alguer, y de Puig d. Alguer seguint dita serra arriba fins al Puig de Morrià, restant l'aiguavés devés cerç al terme de las Presas e l'aiguavés de migjorn resta part de Malvolenya e la major part al terme de St. Esteve çà l. Uy, e partint del Puig de Morrià devalla fins a la font de Bullidura y seguint lo rec de Bullidura fins lo camí real affrontant tostemps ab terme de Sant Steva, après seguint lo camí envés las Preses affronta en lo camp des Farres y a las fexas anomenades den Balbs del terme de Sant Privat envés certs, e llexant dit camí devalla seguint un riu qui s diu Fluvià vell, lo qual rech ho Fluvià vell atermena o fa terme entre Sanct Privat y las Preses, arribat fins lo pas o palanca de Codella del riu de Fluvià, e pertint de dit pas arriba fins al cap de vall de la devesa del mas Codella de las Preses, voltant après per una parte qui enclou dita devesa e la devesa de Mata e bosc qui resta en lo terme de las Preses, affrontant ab lo terme de Olot arriba fins lo camí real, e voltant per lo veinat del Corb, qui és del terme de las Preses, affrontant ab dit bosc terme de Olot, arriba fins a sas Llonganyes, qui és una pessa del Farrer del Corp, de continencia de sinc jornals o cerca, qui resta del delmar de Olot; e de ditas Llonganyes seguint dita ala de bosc affrontant ab lo terme de ças Fonts y fineix al Puig Cabrioler. Es ver que lo camp ças Fonts e sos Orriols den Camps e la feixa Pregona qui és den Canal e una fexa anomenada de ças Foresterias y és den Quintana, part boscosa e part conrou, e una pessa de ças Gatonerias qui és den Colomer e unas pessas de Curós qui són de iús la sua cabanyola, són fora lo terme de las Preses, dedins lo terme de Olot, e de ças Fonts fora dit bosc arribant en ditas Presas.

Sant Cristòfor les Fonts (f 105 = 120).

Prenent principi lo delmar y parrochia de Sant Christofol ças Fonts a part de cerç y part ab sol ixent afronta ab lo flum de Fluvià en un torrentet qui és prop lo pas den Gou y ix en la resclosa del molí den Gou y va torrent amont fins a una creu de pedra, y de dita creu, segons ha sentit a dir als passats, se.n puia per lo serrat amont de Farigola prenent lo aiguavés fins a una alsina grossa és en lo prat del mas Farigola de Begudà, y de per dit serrat amont envés Batet munta fins prop de una font anomenada Gual, y va se.n per una costa enllà que diuen las Palomeres den Puigdevall de Batet fins axir en un camp de ell, dit Masbarnat, anomenat la Tria Balla, y de aquí va tornant.se.n avall fins en una creu anomenada de Camp Farran, y pren tota dita possessió de Camp Farran, y de aquí se.n va per unas roviras ançà y va a axir en una rompuda den Roura dejús la rompuda den Bosquet de Batet, prenent tota la rompuda de dita Ruirà qui resta en la present parrochia de sas Fonts, y de aquí va axir deiús lo Marie de Bellvespre de Batet y passa sobre de uns camps de dit Bellvespre y va axir prop la bassa den Sgleyas e aquí a dos pessés de terra sobre dita bassa que bonament no porian dir si són de Batet ho de las Fonts, y se.n va sobre lo camí real qui ve de Gerona a Olot, fins arribar a un torrent qui discorra en temps de plujes en la entrada del bosc, y se.n va per dit torrent fins en dos camps, y son anomenats las Tretas, qui son de la present parrochia de las Fonts, l'altra las Planas de parrochia de Batet, y essent al cap de dit bosc, arriba en una paret qui divideix las parroquias de Batet y sa Cot y la present parrochia de las Fonts, y vase.n per lo bosc enllà dividint ab la parròquia de ça Cot y tira bosc enllà y fins en una possessió de terra anomenada Mata Llobera /f 105/ y arriba en una paret qui divideix ab lo comú del terme de Olot y és de la parrochia de las Fonts elegida per mi dit notari de manament de dit comissari las affrontations feta del terme y parrochia de las Preses digueren ditas afrontations ser veras com en ellas se conté, y de aquí, essent deiús Paradella en lo camí qui vé de casa en Vallana y lo veinat del Corb, comensant en dit puig de Paradella, seguint dit camí vell, lo camí qui va axir deiús la capella de St. Roc y vase.n per lo carrer vell fins al

Pont Vell y arriba en dita ribera de Fluvià fins al mitx del flum, y va per dita ribera fins en la dita resclosa qui és del pas del Gou, qui es la primera affrontatió.

Sant Andreu del Coll (f 106).

Lo delmar del terme o parrochia de Sanct Andreu del Coll, comensant a la ribera de Ridaura devant la creu del Cabiac, se.n puja tot serrat amont fins a la capella de Sant Miquel del Mont, la qual capella està segons se diu situada en lo terme de Bianya, y de aquí se.n devalla serra avall fins detràs lo saller den Sayol y segons se diu una antiga vella ha feta per en Sayol és del delmar de Sancta Margarida, y de aquí se.n devalla fins al camí qui va en Bianya, aont ha unas creus e pertexen.se al coll Olot y Camprodon, y de aquí sen puia prenent las possessions den Ventolà.

Sant Miquel de sa Cot (f 105v = 121v).

Quant en lo delmar y parrochia de ça Cot en los termens fins haont arriban per major verificatió, fan fe de un acte de rogalia authentic prout acte, fet per Garau y muller sua Ermessenda de Sant Pere y Sanct Prim y an Uuifredo abat del monestir de Basalú, de venda fan de un alou en lo comptat de Basalú anomenat Cot o Elzedell ab tots los masos, terras y vinyes, orts y boschatges, lo qual dita Ermessenda tenia per compra feta, affrontant a sol ixent sub his verbis: et affrontat jan dicta omnia de parte orienti in ipso collo quem dicunt Bugo, et pergít inde per ipso recto tramite per ipsum medium planum quem dicunt Turno, et vadit inde usque in collum quem dicunt Nabarie subtus ipso puio que dicunt de Casellas usque in via que pergít de Sancta Pace usque in Basso vel ubique, et ascendit in monte que dicunt Reconco et pergít per ipsa serra et sic descendit usque in collo que dicunt Bassols et ascendit per ipsa Rocheta et protenditur usque in cacumine de monte Frigidum, et de meridie descendit de monte Frigido et venit in castro que dicunt Collo Torto, et ascendit inde et vadit usque ad ipso campo que dicunt Albe-

rico, et includit ipsum campum totum infra hos terminos et sic ascendit in ipso vertice de ipso Fau et protendit per ipsa serra usque ad Rocha Lada; de occiduo de Rochalada descendit usque ad ipso Corbo et vadit usque in vertice montis Alto et exinde vadit usque super ipsam ecclesiam de Sancto Christophoro; de parte circii pergit supra iam dictam ecclesiam Sancti Christophori et vadit per ipsa Genebrosa /f 106/ et protenditur usque ad puio que dicunt Altarola et exinde vadit et pervenit usque ad collo que dicunt Bugo. Quod instrumentum fuit actum quarto kalendas februarii anno trigesimo secundo regnante Roberto rege.

(a. 1028: Ed. Monsalvatje, CDB I, doc. 284, pp. 292-294).

Santa Maria de Batet (f. 106 = 122).

Quant en lo delmar lo que,y saben de vera scientia és /f. 106v/ que comensant a sol ixent, affrontaria al coll del Buc y de aquí a mixdia affronta a la creu del Pla de Tort y pren lo camp de la Gubrerera qui és del Mas de Vall y sagueix tot lo aiguavés de la serra de Cruscat, y lo dit aiguavés arriba en lo torrent dit de las Cudinas, lo qual torrent parteix lo delma de ça Cot ab lo delme de Batet, y de aquí va a las Planas çols en la meitat quant en la primitia y delma, y de las Planes se.n va fins a passar deíus del quintà de Bellvespre y affronta ab lo camí real qui va <a> Olot, y se.n va per dit camí un poquet y passa sobre la cabanya den Masllorens y se.n va a la creu de Camp Farran, y tira al lloc anomenat Códols Trocats, y de aquí passa a Font Sogal un tirat de pedra més alt o més baix poc més o manco y vase.n deíus las rovires de.n Puigdemont, i après, deíus la triassa de.n Lliurat qui afronta ab lo serrat de Palol de Begudà y passa al coll ças Posas y al coll ças Palumeras y al terme gros den Buch, e torna al coll den Buch. E assó és quant en lo delme y primitia de Batet quant fins ahont arriba la parrochia o terme de Batet ells se.n refferan com han dit als actes y an una rodalía antiga és en la notaria de Sancta Pau.

Santa Margarida de Bianya (f. 107v = 123v).

En la part de sol ixent en lo torrent anomenat de Sanct Salvi, e puia se.n torrent amont al coll anomenat ça Corona, y de aquí se.n serra serra prenent tot lo ayguavés fins al coll de.n Calvet e tira fins al torrent de Ríubrugent, y en la part de cerç en la ayga de Bianya qui devalla a Santigosa y Cantarell, y de aquí va en un marge que és al mig dels Martins y de la casa den Riba, y vase.n a la ribera de Bianya i tira riera amont fins en lo mesclar ças aygas, y de aquí se.n va a la serra del Bosch de Vall y devalla.se.n al mig del Vilar y de la Masa y arriba en la ribera y tira.se.n ribera avall fins arribar al dit torrent de sant Salvi.

Sant Pere Espuig i Sant Martí de Solamal, unides (f. 108v = 124v).

Dicte parochie insimul unite affrontant ab oriente en lo marge qui parteix del torrent de Cantarell y tira via dreta entre los masos dels Martins y de Teriba y va via dreta a la ribera de Bianya y va per lo cerç riera amont fins al torrent de Rubiol, y va Rubiol amont fins a la endrassera del serrat qui puia entra las possessions de Buada y den Puigdevall i puia a la serra del Plan Loset, ahont a unas creus que partexen, y de aquí va al Coll Sauler y va al coll de la Gibregeta y pla del Puig, y arriba tot ayguavés fins al serrat de la Pineda; a ponent devalla serrat fins a la ribera de Santigosa; de migjorn ab la ribera de Bianya y va ribera avall fins al mas ça Riera que vuy possehex en Solà de Sant Pera des Puig, y aquí passa la ribera y va per lo peu del bach y puja fins a la font de Plana Gem y torna al torrent de Cantarell, que és la primera affrontatió desús dita.

Sant Martí de Capsec (f. 109v = 125v).

Lo delmar y parrochia de Sant Martí de Capsech affronta a sol ixent ab la serra des Plans y va per lo ayguavés fins en una artiga ha hont ha dos torrents o córrechs, en los quals lo baró de Castellfollit pretén arribar o

torrent més ensà envés Capsech, e lo veguer de Camprodon lo contrari, ço és que no arriba sinó fins al correch més enlà envés Castellfollit, bé és ver que Capsech arriba tant quan se estén la vegaria de Camprodon, e per dits còrrechs se devalla fins en la ribera de Bianya, en lo flum de dita ribera y va fins a la serra del Bosch de Vall y torne a cloure ab la ayguavés del Clot, y se.n va tirant al coll Enderrocat y fins al puig ça Rocassa, y après tira costa amont fins al puig de Cansanell; és ver, dins ditas affrontacions <h>a dos masos, anomenats Masdamont y Masdevall, en los quals masos o possessions preté lo rector del Clot son de sa parrochia, y lo rector predit diu són de la sua de Capsech; y del puig de Cansanell va al coll sa Mola y puia per lo serrat amont fins arribar a Serra, y de aquí se.n va serra serra fins a Rocha Alba, y de aquí al pas ça Serra fins a la serra de Mont, y de aquí se.n va fins al puig ça Calm y torna a la serra des Plans, ahont és la primera affrontatió.

Sant Martí de Tornadissa (f. 111v = 127v).

Prenent principi de Sanct Martí de Capsech y son delmar, a la part de sol ixent afronta al puig anomenat ça Rocassa y devalla.se.n serra avall fins al puig de Cansanell y vase.n fins en lo torrent qui discorra del dit puig y passa per los masos Masdemont y Masdevall y mas Burgués, que vuy té en Olina de Capsech per lo mig hahont lo rector de Capsech fa questió en dits masos de Mont y Devall; és ver segons los actas de la obra de la nostra iglesia diu són dins dita obra; y va.se.n a tirar al puig de Llastanell baxant per un correch anomenat els Rierols, y de aquí baxa a la ayga anomenada Rescloany y segueix dita ayga a la part de sol ixent fins en un altre riu, anomenat Rodon a la part de migjorn, y arriba en lo camí real y va.se.n muntant per tot lo dit camí real amont, fins en un marge qui és al capdevall de la quintana den Puigdevall y den Puigmitjà, y de aquí se.n torne per un correch avall fins en un torrent anomenat ça Coma, y après, a la part de ponent, amb un correch qui divideix lo mas den Puigdemont y Coromina Sola, y puia.se.n solana amont fins a las terras del mas Calmassa, de parrochia de Sant Salvador, y après tira per una serra nomenada la serra de Abella, y arriba al torrent de la

Coma de.n Serra, puia per un torrent qui discorra de Sanct Salvador y mescla.s ab un altre torrent qui discorra de la coma de Canellas, y après munta per un correch qui puja al collet de la Olivera de Bianya, y monta serrat amont, anomenat lo serrat de ça Vila, fins en la part de cerç, y ab la serra que divideix la vegaria de Camprodon ab Sant Joan sas Badessas, y baxa.se.n avall, prenent lo ayguavés fins a coll sas Molas, y puig Estornell desús dits.

Sant Salvador de Bianya i Sant Ponç d'Aulina (f. 112v = 129v).

Lo delmar e parrochia de Sant Salvador de Bianya ab la suffragania de Sant Pons de Aulina affronta, prenent principi a la vall des Bac, tira prenent lo aygavés per lo serrat enllà de Canelles partint ab la coma Real y la coma de Canellas y travessa lo camí real per un correch y passa per lo migdia de dos camps y va a travessar la ribera de Rescloany y va a respondre a la serra de Abeya segons diu dexan e disponen unas creus són en una serreta anomenada de Abeya, ahont passa un camí qui ve del veynat de Abeya y va al Clot y arriba fins al quintà de la Coromina y en un correch qui dividex lo mas Puigdemont y Coromina, y vase.n torrent avall y travessa un altre torrent qui vé del Jonquer den Puigmitjà, y se.n va dret al pla de Abeya ab lo marge que va axir al camí real dret, y de aquí se.n va camí real avall fins a la Palanca, y de aquí se.n torna amont per la riera qui ve de Puigmal y Robiol, y de aquí a questio de jurisdiccions y se.n puja y pren lo rech que ve de la font de la Buada y passa après iusta la canal den Buada y puia dret, prenent lo vessant de la serra de Planloset y va tota serra fins al coll de Boscmajor, prenent tot lo ayguavés, y de aquí va tota serra, prenent lo vessant fins al coll de Vos, y de aquí tira al plan de Bosch y al coll Salarça y tota serra del Cap Sacosta, arribat al puig de Corp y tota serra enllà fins a la primera affrontatió.

Sant Miquel d'Avellanacorba, Sant Feliu del Bac, Santa Maria de la Cot, Sant Andreu de Porreres, unides (f. 117v = 133v).

La parrochia de Sant Feliu des Bach affronta a sol ixent al coll del Boga-

tell y tira a migjorn ab serra de Bianya, prenent lo ayguavés, y tira a ponent al coll de Sagorias o St. Pau, y a cerç ab lo Puigalt.

La parrochia de Sant Miquel de Avellanacorba affronta a sol ixent ab la parrochia de la Pera en lo bosc des Quer qui és de dita parrochia de St. Miquel, a migdia ab lo riu de Lierca, a ponent ab lo torrent de la Farguera y a cerç ab la serra de Longanya.

Sant Feliu de Rocabruna (f. 123 = 139).

Lo delmar de la parrochia de Rocabruna a sol ixent afronta al coll de Malrem y va.se.n per lo mig de la serra en lo vessant desà anomenada serra del Coll de Vernadell, y de aquí se puia al coll de las Molas, prenent tot lo ayguavés, y va.se.n al tussall de Montfalgar un poquet més enllà, y de aquí se.n va a coll d.Aras tot camí real qui va de Camprodon a Prats, y volta tirant lo camí real al coll de Pugent per tot lo camí real enllà y prenent tot lo vessant per lo camí real fins al coll de Sanayon se.n va prenent las rocas de coll de Boch axi com diu lo torrent de Tafarex y tot dret afrontant ab las rocas del Quer de Boch puiant fins alt a las Serras ab lo terma de Moyó, y de aquí se.n va al camp de Triador, que és de Moyó, afrontant ab terras de.n Vos, y de aquí devalla per lo comal a vall del Falguer, confrontant ab los camps del Frumentar, qui és de parrochia de Moyó, axi com diu tota la riba, tirant enllà paret del mas Marina, y après se.n va com diu la tussolada de la síma de la roca de la Gollvert, y de aquí axi com diu la riba de la tussolada de Golvert passa al camp del mas Barri y va passar a la closa de la Roca del Faig tostemp tirant la riba de la casa de Rocha, tirant enves la plana de.n Roca fins arribar a la era den Roca, y de aquí se.n va al torrent del bosc de Roca y se.n puia dret a la serra de la Creu de Sanct Pera, al plan Jugador, però no arriba del tot a la creu, y de aquí se.n va tota serra la padró de Puig de Moxon, y vase.n serrat avall al tey de la Boxeda, passant al bosc de Moxons y per los esquexos de las rochas de Moxons y va axir als masos té en Quera en la present parrochia fins arribar al torrent dels Forquets, y de aquí devalla al camí qui vé de Camprodon, y de aquí pren la serra tot lo

serrat amunt fins arribar ab las terras de Ricard que.s diu devesa de Ricard, y va dret a la serra com diu lo vessant de la serra de Bac sa Cot, y tira al coll de Git y dret tira après al coll /f 123v/ del Malcoll, y de aquí va al torrent de las Dons axí com talla lo torrent, tirant al coll de Bolofreu qui és la primera affrontatió.

Beget (f. 124 = 140).

La parrochia afronta al som de puig de la Fayolas ab la serra de Bordayadi en la part de cerç, fins al coll Salarça, y de aquí fins al coll de Pera y del coll de Pera fins al coll sa Gordia y discorre fins al som de Rescloanys y de aquí se.n va fins als Forquets y de aquí se.n va a serra de Nayer, y de aquí se.n va al coll de la Massana y torne se.n a la collade desà lo coll de Malrem y va al puig de las Faiolas.

Santa Maria de Castellar (f. 130 = 146).

No s'hi esmenta rogalia.

Begudà (f. 131v = 147v).

Confessi fuerunt et attestarunt sequentia, facientes fidem de quodam instrumento in sui publicam formam redacto consecrationis ecclesie Sancte Eulalie de Begudano facte per Berengarium episcopum Gerundensem scripta quarto idus januarii anno octavo regni Ludovici regis, in quo instrumento sunt afrontaciones dicte parrochie sub his verbis: Terminus autem huius parrochie ita se habet: ab oriente terminatur in parrochia Sancti Petri de Montecatuto et Sancti Juliani de Augustino, et pervadit per illam Sancte Marie de Archs; de meridie in parrochia Ste. Marie de Batet et pervadit per illam de Olot, in occidente; a parte vero circii terminatur in parrochia Sancti Johannis de Fonts. Redditus vero huius ecclesie est per singulos annos scilicet duorum denariorum monete Bisulduni.

(a. 1119: Ed. Ordeig, núm. 309, dins RCT XIII (1988) 414-415).

- Abella, serra (Tornadissa); serra i veïnat (S.S. Bianya i Aulina)
- Abeurador, mas (les Planes)
- Adral, font (Sant Privat)
- Aiguabella, torrent (Sant Privat)
- Alberic, camp (la Cot)
- Albert, mas (Puigpardines)
- Alguer, puig (les Preses, S. E. de Bas)
- Altarola, puig (la Cot)
- Alt, mont (la Cot)
- Amer, ribera (les Encies, Sant Feliu de P., les Planes, S. Miquel de Pineda)
- Ample, pas del Fluvià (S. E. de Bas)
- Arca, puig sa l' (Sant Iscle, Cogolls)
- Ares, coll d' (Rocabruna)
- Arques, coll (Sant Esteve de Bas)
- Bac, vall del (S.S. Bianya i Aulina)
- Bachs, serra (Sant Iscle)
- Balbs, feixes d'en (les Preses)
- Ballera, roca (Sant E. de Bas)
- Balló, morral (Cogolls)
- Baquets, torrent (Sant Feliu de P.)
- Barri, mas (Rocabruna)
- Bas, coll de (Sant E. de Bas, Sant Miquel de Pineda)
- Bas, serra (Sant Miquel de Pineda)
- Basalus, torrent i mas (les Planes)
- Bassols, coll (la Cot)
- Batayola, coll de la (les Planes)
- Bellvespre, quintà de (Batet)
- Bianya, ribera (Capsec, S. Mg. de Bianya, S. Pere Espuig)
- Bianya, serra de (St. F. del Bac)
- Bianya, terme (Sant Andreu del Coll)
- Blanc, puig (Sant Esteve de Bas)
- Boada, font de la (S.S. Bianya i Aulina)
- Boada, possessions (S. Pere Espuig)
- Boch, coll de (Rocabruna)
- Bogatell, coll del (S. F. del Bac)
- Bolofreu, coll (Rocabruna)
- Bona, Puig ça (Sant Iscle)
- Bordayad, serra (Beget)
- Borina, riera (Sant Esteve de Bas)
- Boscà, serrat d'en (la Pinya)
- Bosch de Vall, serra (Capsec, Santa Margarida de Bianya)
- Bosch, pla (S.S. Bianya i Aulina)
- Boscmajor, coll (S.S. Bianya i Aulina)
- Bosquet de Batet, rompuda (Sant Cristòfor les Fonts)
- Boxeda, camp (les Encies)
- Boxeda, mas (Sant Feliu de Pallerols)
- Boxeda, tell (Rocabruna)
- Boxeres den Jonquer, terres (les Encies)
- Brachons (Branchons), serra i coll de (Joanetes)
- Bronçes, serra (Sant Esteve de Bas)
- Buada, socal d'en (Sant Esteve de Bas)
- Buc (*Bugo*), coll (Batet, la Cot)
- Bullidors, fonts i torrent (les Encies)
- Bullidura, font i rec (les Preses, Sant Privat, Sant Esteve de Bas)

Burgués, mas (Tornadissa)
Cabiac, creu del (la Pinya); indret
(Sant Andreu del Coll)
Cabrioler, puig (les Preses)
Cagafajas, puig (S. Miquel de Pineda)
Calm, mas de Sant Esteve de Bas
(Sant Quintí)
Calm, puig ça (Capsec)
Calmassa, mas de Sant Salvador
(Tornadissa)
Calvell, puig de (Sant Privat)
Calvet, coll (S. Margarida de Bianya)
Camorta, coll de (Sant Privat)
Camp de Sant Feliu, camp (les Planes)
Camp Farran, creu (Batet,
Sant Cristòfor les Fonts)
Camps, mas (les Planes)
Canals, torrent de les (Cogolls)
Canelles, coma de (Tornadissa);
serrat i coma (S.S. Bianya i Aulina)
Cansanell, puig de (Capsec, Tornadissa)
Cantarell (Santa Margarida de Bianya);
torrent (S. Pere Espuig)
Cap Sacosta, serra (S.S. Bianya
i Aulina)
Carbonés, mas i coma (S. Feliu de P.)
Carrera, torrent (Sant Feliu de P.)
Cascaler, indret (les Encies)
Caselles, puig (la Cot)
Castellàsens, torrent (les Encies)
Castellet, indret (Joanetes)

Cesquer vell, mas (Sant Feliu de P.)
Ciuret, coll de (Sant Privat)
Cladera, mas (les Encies)
Clot, el (Capsec, S.S. Bianya i Aulina)
Clota, collet de la (les Planes); heretat
i molí (Cogolls, les Encies)
Codella, pas o palanca del riu Fluvià
(les Preses); indret (la Pinya)
Codines, torrent de les (Batet)
Codolos, n. (Sant Iscle)
Códols Trocats, lloc (Batet)
Coll de Bat, puig (Sant Iscle)
Coll de Vernadell, serra del (Rocabruna)
Coll, mas de Pruit (S. Feliu de P.)
Collell, creu de (Sant Feliu de Pallerols)
Collell, prat (Sant Miquel de Pineda)
Colltort, castell (la Cot); serra
(Sant Iscle)
Coma de n. Serra, torrent de la (Tornadissa)
Comagalí, serrat (Sant Iscle,
Sant Miquel de Pineda)
Comelles, mas de Joanetes (St. Quintí)
Compta, mas de Sant Esteve de Bas
(Sant Quintí)
Concas, serra de (les Encies)
Corb, veïnat (les Preses,
Sant Cristòfor les Fonts)
Corbo, ipso (la Cot)
Coromina de Rostinyada, camp
(les Encies)
Coromina, mas (S.S. Bianya i Aulina)
Coromina, mas (Sant Feliu de P.,
les Encies)

Corona, coll de la (S. Mg. de Bianya)
Corp, puig (S.S. Bianya i Aulina)
Cos, font d'en (les Planes)
Costabella, mas (les Planes)
Cot, bac de sa (Rocabruna)
Creu de Sant Pere, serra (Rocabruna)
Creu, puig ça (Puigpardines,
Sant Esteve de Bas)
Cros Subirà, puig (Sant Iscle)
Cruscat, serra de (Batet)
Cugul, puig (Sant Feliu de Pallerols)
Cussí (Cossi), mas (les Encies,
les Planes)

Devesa, mas (Sant Pere Sacosta)
Deveses, serra (Sant Pere Sacosta)
Dons, torrent (Rocabruna)

Enderrocat, coll (Capsec)
Escampades, indret (Sant Privat)
Estanyol de Mont, mas (Cogolls)
Estanyols, masos (S. Feliu de P.)
Estornell, puig (Tornadissa)

Fàbregas, puig (S. Miquel de Pineda)
Fàbregues, n. (Sant Iscle)
Falguer, vall del (Rocabruna)
Falgueras, pla de (Sant Privat)
Farguera, torrent (Avellanacorba)
Farigola, mas de Begudà i serrat
(Sant Cristòfor les Fonts)
Farrarons, portalleres d'en (la Pinya)

Farres, camp (les Preses)
Fau, vèrtex (la Cot)
Fayolas, puig (Beget)
Feus, torrent de les (Sant Feliu de P.)
Fluvià vell, riu (les Preses, Sant Privat);
flum (Sant Cristòfor les Fonts,
la Pinya); mas (Sant Privat);
ribera de (S. Esteve de Bas); riu
(Puigpardines, Sant Privat)
Fontpobra, font (Sant Iscle)
Fontanils, heretat de Sant Privat
(Puigpardines, Sant Privat)
Fontetes, indret (les Planes)
Formira, coll ça (Sant Privat)
Forn, coll del (Puigpardines)
Forquets, els (Rocabruna, Beget)
Frigidum, mons (la Cot)
Fruментар, camps de Molló
(Rocabruna)
Fumals, creu del (St. Esteve de Bas)

Gaig, coll de i puig sobre
(les Encies)
Garganta, coll (Sant Feliu de Pallerols)
Gemenes, sol (les Planes)
Genebrosa, ipsa (la Cot)
Gibregeta, coll de la (S. Pere Espuig)
Git, coll (Rocabruna)
Golba, riera de (Sant Miquel de Pineda)
Gollvert, roca (Rocabruna)
Gondreu, coll (Sant Pere Sacosta)
Gondro, puig (Sant Feliu de Pallerols)

Gorg de Santa Margarida (les Planes)
Gordia, coll sa (Beget)
Gorg Negre, al torrent d'Aiguabella
(Sant Privat)
Gorrans, torrent (Sant Privat)
Gou, pas i molí d'en (S. Cr. les Fonts)
Gratallops, plana (Sant Esteve de Bas,
Sant Feliu de Pallerols)
Grunula, torrent (les Planes)
Gual, font (Sant Cristòfor les Fonts)
Gubreria, la (Batet)
Guixera, indret (les Planes)
Gurn, flum de (Puigpardines, S. Privat)

Homens Morts, cingle (Sant Privat)
Hortau, coll (Cogolls)
Hostoles, castell (les Planes)

Jonquer d'en Puigmitjà, torrent
(S. Bianya i Aulina)
Jonquer, mas de les Planes (les Encies)
Jugador, pla (Rocabruna)

Llac, coll del (les Encies)
Llafrenca, coll (Sant Iscle)
Llances, torrent (Sant Feliu de Pallerols)
Llapart, mas (Sant Feliu de Pallerols)
Llastanell, puig (Tornadissa)
Llaurons, les, indret (S. E. de Bas)
Llendurs, era (Sant Privat)
Llenses, torrent (les Planes)
Lletió, roca (Sant Pere Sacosta)

Llierca, riu (Avellanacorba)
Llifreu, coll de (Cogolls)
Linias, pla de (Cogolls)
Llinya, coll (Sant Privat)
Lliurat, triassa d'en (Batet)
Llober, mas (Sant Esteve de Bas)
Llonganyes, camp (les Preses)
Llonganya, serra (Avellanacorba)

Malamort, feixa (Sant Esteve de Bas)
Malatosquera, bosc (les Preses)
Malcoll, coll (Rocabruna)
Malla, font i mas (les Planes)
Malrem, coll (Beget, Rocabruna)
Malvoleny, ribera (Sant Iscle)
Malvolenya, serra (les Preses,
Sant Esteve de Bas)
Maneguas, camí (Puigpardines);
marge (Sant Esteve de Bas)
Manter, indret (Sant Privat)
Marina, mas (Rocabruna)
Martins (Santa Margarida de Bianya)
Martins, mas (Sant Pere Espuig)
Martra, coll de (les Planes)
Masa, la (Santa Margarida de Bianya)
Mascaró, puig (Sant Iscle)
Masdemont, mas (Capsec, Tornadissa)
Masdevall, mas (Capsec, Tornadissa)
Maselus (Baselus), sol i mas
(les Planes)
Masllorens, cabanya d'en (Batet)
Massana, coll (Beget)

Mata Llobera, possessió
(Sant Cristòfor les Fonts)
Mata, bosc (les Preses)
Medes, veïnat (les Encies, Cogolls)
Mercadal, bosc d'en (Joanetes, Sant Esteve de Bas); mas (Sant Quintí)
Mescla les Aigues, confluència
(les Encies)
Mesó, mas de la (les Encies)
Mola, ça, torrent (Sant Esteve de Bas)
Mola, coll sa (Capsec)
Moles, coll de les (Rocabruna, Tornadissa)
Mont, serra (Sant Feliu de Pallerols)
Mont, serra (Capsec)
Montfalgar, tossal (Rocabruna)
Montfullà, torrent (les Planes)
Montfullat, mas (les Planes)
Morrà, puig (Sant Esteve de Bas)
Morrià, puig (les Preses, S. E. de Bas)
Moxons, bosc i roques (Rocabruna)
Moyasolas, torrent (les Planes)

Nabarie, coll (la Cot)
Nayer, serra (Beget)

Oliva, mas (Sant Miquel de Pineda)
Olivera de Bianya, collet (Tornadissa)
Olot, serra (la Pinya)
Oriol, puig i torrent del mas (les Encies)

Palanca, la (S.S. Bianya i Aulina)

Pallerols, resclosa (S. Miquel de Pineda)
Palol, serrat de Begudà (Batet)
Palomera de Xuriguera (les Planes)
Palomeras, coll ses (Batet)
Panosa, coll (Sant Iscle, Cogolls)
Paradella, puig (S. Cristòfor les Fonts)
Partes, indret (les Planes)
Passarella, coll (Sant Privat)
Passeres de les Mitjanas (les Encies)
Pebernat, torrent (Sant Esteve de Bas)
Pedregós, coll (Sant Iscle)
Pendis, feixa (Joanetes)
Penosa, v. Panosa
Pera, coll de (Beget)
Perer, bac de (Sant Miquel de Pineda)
Perer, camp (Sant Feliu de Pallerols)
Pineda, mas (les Planes)
Pineda, serrat de la (S. Pere Espuig)
Pla çes Trias, terra (les Encies)
Pla de Tort, creu del (Batet)
Plana Gem, font de (S. Pere Espuig)
Plana, mas (Cogolls)
Plana, torrent (Sant Quintí)
Planella, plana (S. Feliu de Pallerols)
Planes, les, indret (Batet)
Planloset, serra (S. Pere Espuig,
S.S. Bianya i Aulina)
Plans, serra dels (Capsec)
Pont Vell, indret (S. Cristòfor les Fonts)
Port, coll del (Cogolls)
Port, puig d'en (Sant Iscle)
Portell, coll de (les Encies)

Posas, coll çes (Batet)
Proença, puig d'en (les Encies)
Pugent, coll de (Rocabruna)
Puialt, creu (Sant Feliu de Pallerols)
Puig ça Calm (Sant Privat)
Puig de Moxon, pedró (Rocabruna)
Puig sa Creu, serra del (Joanetes)
Puig, pla del (S. Pere Espuig)
Puigalt (Sant Feliu del Bac)
Puigdemont, mas (S.S. Bianya i
Aulina, Tornadissa)
Puigdemont, roviures d'en (Batet)
Puigdevall, possessions
(S. Pere Espuig)
Puigmall, riera (S.S. Bianya i Aulina)
Puja Guiran, torrent (les Planes)
Pujadella, camp (les Encies)
Pujalt, creu (Sant Miquel de Pineda)
Pujol, mas (Sant Feliu de Pallerols)

Quer de Boch (Rocabruna)
Quer, bosc del (Avellanacorba)

Raubà, la, lloc (Sant Privat)
Rauta, serra de la (la Pinya)
Reconco, mont (la Cot)
Reffer, pas al torrent d'Aiguabella
(Sant Privat)
Regibert, torrent (Puigpardines,
Sant Privat)
Regolts, ribera (les Encies)
Rella, coll ça (Sant Iscle)

Rescloany, ribera (S.S. Bianya i
Aulina, Tornadissa); indret (Beget)
Riba Cardosa, camp (Cogolls)
Riba, casa (Santa Margarida de Bianya)
Ricard, devesa de (Rocabruna)
Ricaud de Vadella, possessió
(Puigpardines)
Ridaura, ribera (Sant Andreu del Coll)
Ridaura, serra (la Pinya)
Riera, mas ça (St. Pere Espuig)
Rierols, els (Tornadissa)
Riubrugent, torrent (S. Mg. de Bianya)
Riufret (les Planes, les Encies)
Riure, pas del camí real
(Sant Esteve de Bas)
Robias, indret (Sant Miquel de Pineda)
Robió, mas (Joanetes)
Robiol, riera (S.S. Bianya i Aulina)
Roca Alba (Capsec); torrent i mas
(Sant Feliu de Pallerols)
Roca de Castellet, indret (Joanetes)
Roca del Faig, closa (Rocabruna)
Roca Oberta, puig (Sant Iscle)
Roca, casa i plana (Rocabruna)
Rocalada (Rocha Lada, Roquellade),
puig (les Preses, la Cot)
Rocassa, puig de (Capsec i Tornadissa)
Rocha Feliu, pas (Sant Esteve de Bas)
Rocheta, ipsa (la Cot)
Rodon, riu (Tornadissa)
Rola, coll ça (Sant Iscle)
Rostoll, puig (Sant Iscle)

Roura, rompuda d'en (S. Cr. les Fonts)
Rovira, bosc (Sant Esteve de Bas)
Rovira, font (les Planes)
Rovira, mas (Sant Feliu de Pallerols)
Rovireta, camp (Sant Iscle,
Sant Miquel de Pineda)
Rubió, serrat dit de (Puigpardines)
Rubiol, torrent (Sant Pere Espuig)
Ruff, coll (la Pinya)

Sagorias, coll (Sant Feliu del Bac)
Salarça, coll (Beget, S.S. Bianya
i Aulina)
Sanayon, coll de (Rocabruna)
Sant Comeli (Sant Privat, Joanetes)
Sant Privat, bacs de (Puigpardines)
Santacília, mas (Sant Feliu de Pallerols)
Sant Bartomeu, coll (Sant Privat)
Sant Miquel del Mont, capella
(Sant Andreu del Coll)
Sant Roc, capella (S. Crist. les Fonts)
Sant Salvi, torrent (S. Mg. de Bianya)
Santigosa (Santa Margarida de Bianya)
Santigosa, ribera (Sant Pere Espuig)
Santiscle, riera (Sant Miquel de Pineda)
Sauler, coll (Sant Pere Espuig)
Sayol, en (Sant Andreu del Coll)
Serarols, mas (Sant Miquel de Pineda);
serrat davant (Sant Iscle)
Serra, pas ça (Capsec)
Serrat, entre els masos Cossi i Cladera
(les Encies)

Serres, afront. amb Molló (Rocabruna)
Sgleyas, bassa d'en (St. Cr. les Fonts)
Sogal, font (Batet)
Solerats, molí (les Encies)
Sota, ça, terres (Sant Iscle)
Squarnit, mas (Sant Feliu de Pallerols)
Suibes, mas (les Encies)

Tafarex, torrent del (Rocabruna)
Tarrats, mas (les Planes)
Teix, mas de les Preses (les Preses)
Teriba, mas (Sant Pere Espuig)
Terrús, coll de (Sant Esteve de Bas,
Sant Miquel de Pineda)
Timoneda, puig de (S. Miquel de Pineda)
Tinyós, coll (la Pinya, Sant Privat)
Tinyosell (la Pinya)
Tirabous, torrent (Sant Privat,
Puigpardines)
Toronell, pujada (Sant Esteve de Bas)
Torra, mas (Sant Feliu de Pallerols)
Torrent Mal, lloc (les Encies)
Tretes, les, camps (S. Cr. les Fonts)
Tria Balla, camp (S. Cristòfor les Fonts)
Triador, camp de Molló (Rocabruna)
Turno, pla (la Cot)

Vallana, casa (S. Cristòfor les Fonts)
Valls, mas (Cogolls)
Vedruna, mas (les Planes)
Ventolà, possessions (S. Andreu del Coll)
Ventós, mas (Cogolls)

Vernedes, ses (les Encies)
Vic, coll del (Sant Esteve de Bas)
Vila, serrat de ça (Tornadissa)
Vilamala, mas i molí (les Encies,
Cogolls); resclosa (les Planes)
Vilanova, heretat de Sant Privat
(Puigpardines)
Vilanova, puig (Sant Privat)
Vilar, el (Santa Margarida de Bianya)
Vilar, mas (Sant Feliu de Pallerols)
Vinyes, coll ses (Sant Esteve de Bas)
Vos, coll (S.S. Bianya i Aulina)
Vulturelles, puig (St. Miquel de Pineda)

Xuriguera, palomera de (les Planes)